

ROLVSØY I - KFUK SPEIDERTROPP 1937 – 1980

BJERKEPATRULJEN 1937

Skal vi skrive troppens historie må vi begynne med Bjerkepatruljen. Vi var en del jenter her på Rolvsøy som hadde meldt oss inn i troppen på Greåker. Da vi hadde vært med der i vel tre år, ble vi her fra Rolvsøy samlet i en patrulje. Det var nyttår 1937 og vi ga patruljen BJERK. Nå begynte vi å ha møtene våre her på Rolvsøy, og bare når vi skulle på troppsmøte gikk vi til Greåker. Tilsammen var vi ni jenter i Bjerkepatruljen.

Utover høsten 1937 begynte vi å snakke om å danne egen tropp her på Rolvsøy, men hvor skulle vi finne en som var villig til å være troppsfører ?

Jo, vi spurte Åse Foss, og hun var villig. Så meldte Bjerk seg ut av Greåker 1 og 25.januar 1938 ble Åse innsatt som troppsfører i Rolvsøy 1.

Vi hadde fått vår egen tropp !!

Medlemmene i Bjerk ble patruljeførere og patruljeassistenter for de nye patruljene som ble dannet. Det var mange jenter som nå kom å ville bli speidere.

Solveig Huneide og Kirsten Kublik - 1938

I 1939 startet vi også opp en patrulje på Nylende, og den var i arbeide frem til krigen. Høsten 1938 var en del av speiderjentene med på KFUK-speidernes landsutstilling "Vi kan også!" i Oslo. Et par av jentene var også med på kretsleiren på Tjellholmen og Enebakk. Våren 1940 var flere av jentene med på førstehjelpskurser som ble holdt her i bygda.
Bjerkepatruljen på tur ved Borredalsvannet 1938.

Fra venstre:

Ågot Løvdahl, Ruth Birgit Foss, Synnøve Løvereide, Kirsten Kublik, Elinor Sjøgren, Solveig Hauglid

Så kommer september 1941. Speiderarbeidet blir forbudt og alle speidereffekter inndras. Fire lange år går, av og til møtes vi for å prate "speiding". Det gjaldt å holde speiderflammen levende til det ble fred igjen. Og den store dagen opprant 8.mai 1945, FRED!

Et par dager etter kom det melding i avisa at nå kunne speiderne ta fatt på arbeidet igjen. Søndag 13.mai var troppens første samling. Vi dro på tur for å trene marsjering, for 17.mai skulle vi være med i barnetoget. 17.mai var det 30 jenter som møtte opp, mange med speiderdrakt eller leirkjole, som var funnet frem fra sine hemmelige gjemmesteder. Likedan med troppsflagget vårt, og med det i spissen marsjerte vi med barnetoget til kirken.

Ja, flagget i spissen, ... alltid før når speiderne var ute på tur, så marsjerte vi to og to, med flagg og banner i spissen, og så sang vi, sanger som var gode å gå etter. Vi kunne gå flere kilometer før vi kom til målet for turen.

17-mai 1952

TROPPEN STABILISERER SEG

Interessen for speiderarbeidet var stor og mange melder seg på og vil bli med. Nå ble det å ordne disse i patruljer og de eldste speiderjentene ble patruljeførere og assistenter. Ca. 40 medlemmer var det i troppen da.

Så var troppen i gjenge igjen med ukentlige patruljemøter, og med troppsmøte en gang i måneden.

Skauturer og hytteturer sto også på programmet, og for førerne kurs og førersamlinger. Der får de lære mere om hva om hva det er å drive en tropp. Førerne har alltid hatt det som mål å drive et godt speiderarbeide og derfor har de stadig vært å finne på kurs, både i krets- og forbundsregi. Det har vært patruljeførerkurs, troppslederkurs, meiselederkurs, kurs i leirteknikk, og et par har Trekløver-kurset, som er KFUK-speidernes høyeste ledertrening.

I 1947 får troppen i oppdrag å arrangere 25 års-jubileet til Østfold krets. Med erfaring fra noen av troppens årsfester kom vi godt fra oppgaven. Etterhvert fikk Rolvsøy I god trening i å arrangere fest. Det ble tradisjon med stor fest - foreldrefest - hvert år i januar.

Festen ble holdt på Solheim eller Haugetun. Alltid møtte foreldre og spesielle venner av troppen fulltallige opp, speiderjentene underholdt og alle hygget seg.

Mange år var det også tradisjon at speiderjentene og guttene hadde en aftenunderholdning sammen om høsten. Det var for å få inn litt penger til arbeidet.

Juleheftesalget ga hvert år litt penger i kassa. Noen år var vi med på skogplanting, vi hadde papir- og flaskeinnsamling. Samlet flasker gjorde vi bare en gang. Vi fikk hundrevis av flasker i alle størrelser og fasonger, men de måtte vaskes før de kunne selges, og det var litt av en jobb.

Det er godt med tradisjoner, det gir fasthet og samling i arbeidet.

Begivenheter som kommer igjen hvert år er kretsmønstringer, kretskonkurranser, "Alle speiderpikers dag" og St.Georgsdag og troppen var alltid å finne blandt deltakerne her. Etter kretskonkurransen har det flere ganger hendt at de har kommet hjem med kretsbanneret som kretsens beste tropp.

Høsten 1949 ble Østfold krets delt fordi den ble for stor å administrere. De to nye kretsene ble Østfold østre krets og Vestre Østfold krets.

Rolvsøy I ble det ene ytterpunktet i Vestre krets.

Kretsleir Tjeldholmen - 1949

LANDSLEIRER OG ANDRE LEIRMINNER

I 1947 var KFUK-speidernes første landsleir etter krigen, og hør hva 10-årskavalkaden sier om dette:

"Landsleir Løvneset var alle tiders leir, da vi over torden, regn og vind vant seier. Sola skinte innimellom, når den streika skinte vi for vår nesetipp den var det solglans i. 14 jenter herfra dro til leir avsted, en plett av Vibestranda nå vårt Rolvsøy ble. Når der skulle praktiseres leirerfaring i stor stil kun på åtteseter' n fikk vi oss en hvil."

Ja, på leir likte Rolvsingene seg umåtelig godt. Mange Leirer er det blitt i årenes løp: Landsleirer, kretsleirer, troppslederleirer, patruljeførerleirer og påskeleirer. i de senere årene også fylkesleirer og troppsleirer sammen med guttene.

Rolvsingene likte godt å komme ut å treffe andre speidere, få nye venner. I 1952 gikk ferden, for en del til Danske KFUK-speidernes landsleir. I 1957 deltok rangere fra troppen på Ranger-leir og verdensleir i England. En storspeider herfra var amerikanske speideres gjest en hel sommer.

Et sted hvor Rolvsingene har mange gode leirminner fra er Tjeldholmen, Østfold krets av NKUF's leirsted på Hvaler.

På KFUK-speidernes leirsted, Nordtangen på Hadeland var også Rolvsingene flittige gjester. Ikke bare som leir- og kursdeltakere, men også som hjelpere i mange høve. Også kretsen kunne henvende seg til Rolvsingene når de trengte ekstra hjelp. Der var ikke nei å få. God speiderånd !

Rolvsøy I, troppen. Kretsleir Solløkka 1961.

I forbundets hjelpeprosjekt, speiderjobben, gjorde de også en god innsats. Det betyd mye for troppen at den kom ut, treff sammen med andre og fikk se at det ikke bare var oss, vi er mange. Det gir mot, tro og det gir vidsyn ! Det virker tilbake på troppens arbeide innad.

ARBEIDET FOR EGEN HYTTE

I de første 14 årene av troppens historie lå ikke arbeidsforholdene så godt tilrette som den gjør i dag. En tenker da på dette "et sted å være". Patruljemøtene og førermøtene hadde vi enten privat eller i bryggerhusrom. Til troppsamlinger fikk vi noen ganger låne herredstyresalen på Kommunelokalet, eller vi leide lillesalen på Solheim. Det hendte også at vi dro til skogs og hadde leirbålkvelder på Hattehytta. Som årene går blir det stadig høyere ønske å få eget hus.

Vi tar et sitat fra 10-årskavalkaden igjen:

"Vårt store mål for 1948 det er, en hytte som er stor å svær. Et sted hvor vi kan være for oss sjøl, et sted vi kalle kan vårt eget bøl. Og Kløver-jentene hos bonden vanker, vi går og sanker litt av hvert av tømmer og av planker, til vi ser hytta for oss stå. I bryggerhuset sitter liten Ekorn-mor, er det her du bor? Jeg ikke tror. Fra rommet opp på loftet titter Skogstjerna frem, vi lengter alle etter eget hjem. Å, kjære skogens eier vi vil bygge, troppen trygge, skape hygge, for alle våre kjekke speiderjenter som nå går rundt om kring på legd."

Men vi ble jo snart klar over at dette ble en for stor oppgave for oss, selv om vi gikk sammen med speiderguttene om den. Nei, her måtte vi få foreldrene med. Vi innbød til foreldremøte. Fedrklubben fra Fredrikstad kom og fortalte litt om hvordan de drev, og i løpet av kvelden ble foreldreforeningen dannet. Deres foreløpige mål var å skaffe speiderne hus og etter to års innsats sto Speiderhytta der. 1.mai 1952 fikk vi, sammen med speiderguttene, overrakt nøkkelen til Speiderhytta. Da var det FEST.

Speiderhytta under oppføring 1950 - 1952

NYE TIDER

Nå begynner en ny tid for troppen. At den har fått et fast tilholdsted viser seg snart i arbeidet. Den driver som aldri før! Nå kan de også innby kretsen til å ha sine samlinger der når det trengs, såsom kretsråd, kretskonkurranser, ledersamlinger og lederkurs. Og alle liker seg godt på Hytta vår.

Som nevnt ble troppen stiftet 25.januar 1938. 12.desember 1948 gikk meisene ut og dannet sin egen flokk. Ved nyttårsskiftet 1958 ble storspeiderne skilt ut og godkjent som egen tropp.

Nå var Rolvsøyspeiderne en fullt utbygd gruppe etter de lover og regler som gjaldt da: meiser, speidere og storspeidere.

Troppstur til Hatten 1962

I 1969 kom Forbundets strukturendring med ny oppbygging av gruppa. Nå ble en gruppe delt i fire enheter: Meisering, Stifinnerflokk, Vandretrupp og Ranger-lag. Hver enhet hadde sine ledere og assistenter, og en gruppeleder sørget for fellesskap mellom enhetene.

Gruppen het nå Rolvsøy I KFUK-speidergruppe.

Med strukturendringen fulgte også nytt arbeidsprogram. Det var helt forskjellig fra vårt gamle opplegg av grader og merker, så det ble som å begynne på nytt både for ledere og speidere.

Det nye programmet skulle være mere tilpasset dagens barn og unge, og etter hvert som en kom inn i det gikk det ganske bra, men en kan godt si troppen har aldri vært sånn helt på "bånn".

Medlemstallet har variert. På det beste har det vært ca. 60, i tillegg kommer meiser og storspeidere.

DE SOM STO BAK

Og hvem har så tatt seg av troppen opp gjennom årene?

Som vi hørte var Åse Foss den første troppsfører fra 1938. I 1945 overtar Solveig Huneide troppen. I 1948, da meisene danner egen flokk og Solveig H. blir leder for den, overtar Ruth-Birgit Sjøgren som leder for troppen.

Etter noen år reiser Ruth-Birgit til England som hjelper på en speiderskole der sammen med assistenten i meiseflokken, Mary Holmen.

I tiden fremover ledes troppen av troppsass. Marit Kristine Johansen, Solveig Christiansen og Olga Johansen, inntil Olga overtar som troppsleder i 1957.

Olga sto som troppsleder til strukturendringen, da blir hun stifinnerleder ett års tid.

I 1970 overtar hun som gruppeleder og det er hun frem til 1974. Da slutter hun som aktiv leder.

I perioden 1970-1974 har forskjellige troppsassistenter ledet stifinnergruppa.

I 1974 er enhetene vandretropp og rangerlag blitt for små til å drive som selvstendige enheter.

Kretsleir Tjeldholmen 1969

De blir patruljer med en patruljefører, sammen med stifinnerpatruljene og Marit Hasselgård overtar nå som gruppeleder. Våren 1975 går hun ut som aktiv leder og fra samme tid overtar Kari Amundsen som gruppelider fram til 1980.

Sammen med troppslederne sto flinke og ivrige troppsassistenter og patruljeførere. De var med og bar arbeidet frem. Mange ganger var det slit og det var sorger og bekymringer, men vi sto sammen om oppgavene, i tro på Guds hjelp.

Når en nå ser bakover gjennom de 42 årene troppen har bestått strømmer minnene på, og det er gode minner om fellesskap, om vennskap og glede som står fremst i rekken.

I 1980 gikk Rolvsøy I KFUK-speidergruppe inn i det nye Speiderforbundet sammen med guttene, og dermed ender historien om Rolvsøy I.

Landsleir Seljord 1974

HVA ER MEISEARBEIDE ?

Før jeg begynner på meiseflokkens historie, vil jeg stille noen spørsmål og besvare dem med det samme.

1. *Hva er meisearbeidet ?*

Jo, det er det arbeidet Norges KFUK-speidere driver for jenter i 7-10 års alderen.

2. *Hvorfor driver vi meisearbeide ?*

Jo, for å gi barna en god fritidsbeskjeftigelse, hjelpe dem til å bli sunne, glade mennesker.

Ved livet i skog og mark vise dem naturens skjønnhet, lære dem å bli glade i den og føle seg hjemme der.

3. *Hva er det som binder oss sammen ?*

Det er tre ting som vi har sammen med alle andre meiser som er med i verdensforbundet vårt.

Meiseløftet: I tro på Guds hjelp vil jeg være snill og lydig hjemme og ute.

Valgspråket: Vi vil gjøre vårt beste.

Meisehilsen.

Nå vet vi litt om hva meisearbeidet går ut på og med det for øyet har meiselederne drevet flokken her i Rolvsøy. Når jeg nå skal fortelle litt av meiseflokkens historie må jeg begynne noen år før selve "startdagen".

Speidertroppen her i Rolvsøy ble startet i 1938. Under krigen var speiderarbeidet forbudt, men så fort det ble fred startet det opp på nytt, og da var det mange som ville bli speidere. Småsøstrene til speiderne kom også å ville være med. Den gang ble meiseene kalt småspeidere og det var lov å ha en småspeiderpatrolje i en alminnelig speidertropp.

Meiseleir på Haugetun 1951.

SMÅSPEIDERNE BLIR MEISER

Ja, så begynte vi en småspeiderpatrolje og det gikk fint ! Det var stadig noen som ville bli småspeidere. I 1948 ordnet det seg slik at med ledere at vi kunne danne egen meiseflokk. Nå var småspeiderne forandret til meiser, patrolje til kull og tropp til flokk innen arbeidet for de minste.

12.desember 1948 hadde vi fest og da ble Ruth-Birgit Sjøgreen innsatt som ny leder for troppen og Solveig Huneide ble leder for meiseflokken.

12.desember 1948 regner vi altså som stiftelsesdagen for Rolvsøy I. meiseflokk. Til denne festen hadde vi anskaffet det norske flagget. Det ble innviet etter forbundets regler og tre stifter ble slått inn i stangen for de tre ting flokken skulle ha for øyet; Renhet, kjærlighet, glede etter flaggets farver; Hvitt rødt og blått.

Om ikke så lenge fikk vi også vårt eget meisebanner. Både det og flagget ble betalt med penger meisene hadde tjent selv, en del ved fortjeneste på juleheftesalg, noe på luking og konglesanking.

Meisene var flinke til å selge julehefter, og i referatboka ser jeg at et år fortjenesten så god at vi kunne betale hele årskontingenten for flokken av dette.

Da flokken var 5 år reiste vi til fotografen og tok bilde, og dette ble også betalt med juleheftepenger. Med det samme vi er inne på penger så har meisene vært flinke til å legge penger på misjonsbøssene. Hver kull hadde sin bøsse.

I flere år samlet vi penger til en liten Etiopisk jente Det var Marie Frydenlund, KFUK-speidernes misjonær der som ordnet dette for oss. Da meisene begynte å delta i Speiderjobben gjorde de en god innsats der også.

Meiseflokken utenfor Speiderhytta 1957

I 1952 skjedde det noe fint som fikk stor betydning for arbeidet vårt. Vi fikk Speiderhytta ! Spør om vi var glade og stolte da ! Nå kunne vi ha faste møter hver uke, til fast tid, vi visset hvor vi skulle være og vi kunne være sammen alle på en gang.

Før vi fikk speiderhytta måttte vi dele opp flokken, slik at lederne tok hver sin gruppe, ofte privat, eller vi fikk et bryggerhusrom å være i.

Foto:

Kjøkkenet på Speiderhytta 1962.

Gretha Solbakken og Olga Johansen

GLIMT FRA VIRKSOMHETEN

Av og til leide vi den lille salen på Solheim, men det ble dyrt så det kunne vi ikke gjøre for ofte.

Hva har vi ellers drevet med i alle disse årene ?

På de vanlige møtene våre skrev og tegnet vi i arbeidsbøkene, vi sang og lekte og vi laget forskjellige småarbeider. Det er tre forskjellige arbeidsprogram meisene skal gjennom i meisetiden. Det de lærer her er ting de får bruk for i det daglige liv. Når været var fint gikk vi en skautur istedet for innemøte. Her ute i naturen er det også mye som skal læres og som inngår i det faste programmet.

Men selv om alle trives i meiseflokken vår er det morsomt å komme ut å treffe andre meiser. I flere år hadde vi en vennskapsflokk i Fredrikstad. De besøkte oss en gang i året og vi dem.

En gang i året er alle meisene i Østfold samlet til Meisemønstringen. På de samlingene var alltid Rolvøymeisene med. Dagens program var; Gudstjeneste, konkurranse, draktmønstring og fest. Rolvøymeisene reiste flere ganger hjem fra disse samlingene med diplom tildelt den flokk som hadde felst korrekte drakter.

Når det gjaldt konkurransen i meisespørsmål ble det ikke diplom så ofte. Da vi fikk Speiderhytta var Rolvøy ofte vertskap for disse mønstringene.

Meiseleir, Fuglevik 1963

"Alle speiderpikers dag", 22.februar, og St.Georgsdag, er også årlige festdager som meisene har vært med og feiret. Før hadde speidertroppen stor foreldrefest en gang i året, og da var meisene med på den, og som regel med en programpost. I de senere årene hadde flokken sin egen årsfest i desember. Her var alle mødrene innbudt og frammøte var godt. Meisene var flinke til å underholde og alle hygget seg.

I flokkens første år, nærmere bestemt i 1950, fikk noen av meisene være med på KFUK-speidernes jubileumsmesse i Oslo.

I pinsen 1951 var det meiseleir på Haugetun. Da var en stor del av flokken med der sammen med 80 meiser fra hele Østfold. Det var festlige dager. Det ga mersmak, så året etter dro vi på Pinsetur til hytta "Skogtun" i Fuglevik. Den turen var det bare en mening om; Den var fantastisk!

DE STØRSTE JENTENE

Rangerne gjennomfører marsjmerket i Moss 1963.

LEDERNE

Antall meiser i Flokken har skiftet, fra 5-6 og opp til vel 30. Hvor mange meiser som har vært med i løpet av disse 32 årene skulle det ha vært morro å hatt tall på, det er ikke få. Med ledere har det også skiftet. Undertegnede sto som leder fra 1948 og fram til høsten 1965. Da overtok Berith Berg Nielsen og hun sto som leder fra ttil høsten 1969. Utover høsten hjalp Ruth-Birgit Foss til og ved nyttår 1970 overtar undertegnede igjen. Så går det fram til til sommerferien 1976. Da har vi så god lederstab at tiden er inne til å trekke seg for godt. Flokken er i gode hender hos Liv Mosvoll som nå går inn som flokkleder.

Mange gode assistenter og hjelpere har flokken hatt gjennom årene. Før var det gjerne store speiderjenter som hjalp til, men de siste årene har det mest vært mødre som har stillet seg til tjeneste, og takk skal dere ha som sa ja da våre nøddrop om hjelp kom.

For oss som har stått som ledere disse årene er det vårt håp at det vi har fått lære meisene gjennom alvor, arbeide, lek og samvær kan ha gitt dem noe av varig verdi, noe som kan være til hjelp senere i livet,-- at det som har vært godt har funnet grobunn!

I 1980 går speidertroppen og meiseflokken sammen med speiderguttene inn i det nye Norges Speiderforbund. Hermed ender sagaen om Rolvsøy I.meiseflokk.

Solveig Huneide - 1951

Skrevet av Solveig Huneide til gruppas 50-års jubileum..